

Μητροπολίτης Ιλαρίωνας: Η υπεράσπιση των παραδοσιακών ηθικών αξιών είναι το καθήκον μας

Μολις εντος ολίγων μηνών στο χριστιανικό κόσμο σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές. Σε τρεις αυτοκέφαλες τοπικές Ορθόδοξες Εκκλησίες έχουν εκλεγεί νέοι Προκαθήμενοι, δηλαδή στην Εκκλησία της Αντιοχείας, στην Εκκλησία της Βουλγαρίας και στην εν Αμερικη Ορθόδοξη Εκκλησία. Την ίδια περίοδο εξελέγησαν νέοι Προκαθήμενοι σε μεγαλύτερες ετερόδοξες Εκκλησίες, δηλαδή στη Ρωμαιοκαθολική, στην Αγγλικανική και στην Αιθιοπική. Για τις προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν τόσο οι Προκαθήμενοι των Εκκλησιών, όσο και οι χριστιανοί παγκοσμίως μίλησε στον συντάκτη του «Περιοδικού του Πατριαρχείου Μόσχας» κ. Σ. Τσάπνιν ο Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων.

— Ποιούς από τους νέους Προκαθημένους γνωρίσατε πριν; Πως μπορείτε να τους χαρακτηρίσετε;

— Ο νέος Πατριάρχης Αντιοχείας Ιωάννης ήταν παλαιότερα επικεφαλής της Ιεράς Μητροπόλεως Δυτικής Ευρώπης του Πατριαρχείου Αντιοχείας. Εκάρην μοναχός στο Άγιο Όρος. Χρόνια διατέλεσε Κοσμήτωρ της Μπελεμεντίου Θεολογικής Σχολής Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός. Τον γνώρισα μέσα από τη συνεργασία μας στη Διορθόδοξη Προπαρασκευαστική Επιτροπή και την Πανορθόδοξη Προσυνοδική Διάσκεψη, στα πλαίσια των οποίων γίνεται η προετοιμασία της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Είναι όντως άνθρωπος προσευχής πολύ προχωρημένος στην πνευματική ζωή. Είναι ανοιχτός σε διάλογο με τον έξω κόσμο και η συναναστροφή μαζί του σου αφήνει πολύ ευχάριστη εντύπωση.

Ο νέος Πατριάρχης Βουλγαρίας Νεόφυτος είναι πολύ γνωστός στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας. Στις αρχές της δεκαετίας 1970 σπούδασε στο Τμήμα Μεταπτυχιακών και Διδακτορικών της Θεολογικής Ακαδημίας Μόσχας στον τομέα της εκκλησιαστικής μουσικής, ήταν διευθυντής της χορωδίας της Ακαδημίας. Αρκετοί από όσους σπούδασαν εκείνα τα χρόνια τον θυμούνται καλά. Παράλληλα αποφοίτησε από το Τμήμα Διευθυντών χορωδίας της Θεολογικής Ακαδημίας Μόσχας. Για την εργασία του αναγορεύθηκε διδάκτωρ θεολογίας. Την τιμητική διάκριση «Το πρώτο χρυσό διαπασών» του Τμήματος Διευθυντών χορωδίας του απένειμε ο Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσίων Ποιμήν. Ο τότε Σεβασμιώτατος επανειλημμένως επισκέφθηκε τις Θεολογικές Σχολές Μόσχας. Πολλές φορές είχα επικοινωνία με το σημερινό Πατριάρχη Νεόφυτο κατά τα ταξίδια μου στη Βουλγαρία και είχα τις καλύτερες εντυπώσεις από τις συναντήσεις αυτές. Ο Αγιώτατος Πατριάρχης Νεόφυτος είναι γνωστός επίσης και ως συνθέτης εκκλησιαστικής μουσικής και ως εκτελεστής των Ορθοδόξων ύμνων. Η Αυτού Αγιώτητα κατά διαστήματα διατέλεσε Διευθυντής της χορωδίας του Ιερού Πατριαρχικού και Καθεδρικού Ναού Αλεξάνδρου Νιέφσκυ Σόφιας και Διευθυντής της χορωδίας κληρικών της Σόφιας. Και οι δυο αυτές χορωδίες έρχονταν επανειλημμένως στη Ρωσία όπου έχαραν ιδιαίτερης επιτυχίας. Είχα την τιμή να είμαι επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας στους πανηγυρικούς εορτασμούς επί τη ενθρονίσει του Πατριάρχου Νεοφύτου, όπου είχα τη συνάντηση με το νέο Προκαθήμενο της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Βουλγαρίας και του μετέφερα τις ευχές του Αγιωτάτου Πατριάρχου Μόσχας και Πασών των Ρωσίων Κυρίλλου.

Τον Προκαθήμενο της εν Αμερικη Ορθοδόξου Εκκλησίας Μακαριώτατο Μητροπολίτη Τύχωνα τον γνωρίζω από το 2009. Την τελευταία φορά τον είδα λίγο πριν εκλεγεί Προκαθήμενος όταν ήταν ακόμα αρχιεπίσκοπος Φιλαδελφείας και Ανατολικής Πενσυλβανίας κατά το τελευταίο μου ταξίδι στις ΗΠΑ το φθινόπωρο 2012, στα πλαίσια του οποίου επισκέφθηκα την πληγείσα από τον τυφώνα πόλη της Φιλαδελφείας στην Πολιτεία της Πενσυλβανίας. Κατά τη διάρκεια της αδελφικής συναντήσεως με τον αρχιεπίσκοπο Τύχωνα και τον επίσκοπο Νεάς Υόρκης και Νεάς Ιερσέης Μιχαήλ συζητήσαμε διάφορα θέματα της ζωής της εν Αμερικη Ορθοδόξου Εκκλησίας και της αποστολής της Ορθοδόξιας στην Βορειοαμερικανική Ήπειρο. Επίσης εξέφρασα τα συλλυπητήρια της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας προς τους Ιεράρχες και τους πιστούς της εν Αμερικη Ορθοδόξου Εκκλησίας λόγω της θεομηνίας, η οποία έπληξε την ανατολική παραλία της ΗΠΑ το περασμένο φθινόπωρο. Φέρεται ότι ο Μακαριώτατος Μητροπολίτης Τύχων είναι ένας πολύ ήρεμος και καλόκαρδος άνθρωπος, ο οποίος στη συμπεριφορά και τη στάση απέναντι στον πλησίον επιδιώκει να εφαρμόζει τα μοναχικά ιδεώδη. Ελπίζω ότι αυτά τα στοιχεία θα είναι χρήσιμα στη θητεία του ως Προκαθήμενος της εν Αμερικη Ορθοδόξου Εκκλησίας.

— Κατά τη γνώμη Σας με τι προβλήματα θα πρέπει να ασχολούνται πρώτα οι νέοι Προκαθήμενοι των Ορθοδόξων Εκκλησιών στο κανονικό τους έδαφος;

— Οι κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες όπου πρόσφατα εξελέγησαν νέοι Προκαθήμενοι ευρίσκονται σε διάφορες περιοχές και δραστηριοποιούνται υπό διάφορες κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες. Επομένως διαφέρουν και τα προβλήματα, με τα οποία θα πρέπει να ασχολούνται οι νεοεκλεγείς Προκαθήμενοι.

Σε δυσχερέστατη κατάσταση περιήλθε η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αντιοχείας, η οποία ευρίσκεται σήμερα στα όρια της επιβιώσεως ως αποτέλεσμα της αντιπαραθέσεως στη Συρία. Ελλοχεύει ο πραγματικός κίνδυνος να μην υπάρχουν πλέον οι χριστιανοί στο ανέκαθεν κανονικό της έδαφος, το οποίο είναι ευλογημένο από αιώνες χριστιανικής ιστορίας. Με πρόσχημα τον αγώνα για τις δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις γίνεται η εσκεμμένη δίωξη των θρησκευτικών μειονοτήτων, συμπεριλαμβανομένων και των οπαδών του Χριστού. Έχουν ερημώσει οι πόλεις, όπου μόλις πρόσφατα μισοί κάτοικοι ήταν οι χριστιανοί. Οι μεν πρόλαβαν να φύγουν σε πιο ασφαλή μέρη της Συρίας, στο Λίβανο και την Ευρώπη. Πολλά ακρωτηριασμένα σώματα των δε εντοπίζονται σε μαζικούς τάφους εκεί, όπου έκαναν εμφάνισή τους τα αποσπάσματα της ένοπλης αντιπολίτευσης. Βεβηλώνονται ναοί και άλλα ιερά σεβάσματα. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Αντιοχείας εν τω προσώπῳ του Πατριάρχου, των Ιεραρχών και των ιερέων καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να ανακουφίσει όσους υποφέρουν από την εμπόλεμη αντιπαραθέση και υψώνει τη φωνή της καλώντας να παύσει η λαίλαπα της βίας στη χώρα.

Σχετικά δε με την Ορθόδοξη Εκκλησία της Βουλγαρίας ο Προκαθήμενός της ανήλθε στον Πατριαρχικό θρόνο την εποχή της πολιτικής αστάθειας στη Βουλγαρία. Τη στιγμή που μέσα στην κατοικία της Ιεράς Συνόδου στη Σόφια οι εκλέκτωρες της Εκκλησιασικής Κληρικολαϊκής Συνόδου ασχολούνταν με την εκλογή του νέου Πατριάρχου, έξω οι χιλιάδες διαδηλωτές διαμαρτηρούνταν κατά της σημερινής καταστάσεως στη χώρα. Συνεπώς ο Αγιώτατος Πατριάρχης Νεόφυτος και οι λοιποί Βούλγαροι Ιεράρχες καλούνται να συμβάλουν στην επίτευξη ειρήνης και αρμονίας στη Βουλγαρική κοινωνία.

Ένα άλλο σπουδαίο πρόβλημα, για το οποίο οι Βούλγαροι Ιεράρχες ενημέρωσαν τον Αγιώτατο Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσιών Κύριλλο κατά την ειρηνική επίσκεψη του τελευταίου στη Βουλγαρία τον Απρίλιο 2012 ήταν η ανάπτυξη της κατήχησης και θρησκευτικής παιδείας και ιδιαίτερα στη μέση εκπαίδευση. Πρόκειται για την εξάπλωση της διδασκαλίας του μαθήματος «Θρησκευτικών» στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της μέσης εκπαίδευσης της Βουλγαρίας, το οποίο είναι μέσα στο σχολικό πρόγραμμα από το 1997.

Όσον δε αφορά την εν Αμερική Ορθόδοξη Εκκλησία τα τελευταία χρόνια αυτή η νεότερη εκ των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών διανύει μια δύσκολη φάση της ιστορίας της. Αρκεί να πούμε ότι σε ένα σύντομο διάστημα έχουν αλλάξει ήδη οι τρεις Προκαθήμενοι. Ανάμεσα στις

προτεραιότητες του νεοεκλεγέντος Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Τύχωνα είναι η εδραίωση της ενότητας της Αμερικανικής Εκκλησίας.

Είναι ανάγκη της περαιτέρω ανάπτυξης της ιεραποστολής στη Βορειοαμερικανική Ήπειρο, όπου τους πρώτους σπόρους της Ορθόδοξου πίστεως φύτευσαν οι Ρώσοι ιεραπόστολοι. Και στις ημέρες μας η Βόρεια Αμερική αποτελεί, χρησιμοποιώντας την ευγγελική γλώσσα, ένα ευρύ αγρό του Χριστού και χρειάζεται πολύς κόπος και ποιμαντική μέριμνα για να καλλιεργηθεί.

— Σχετικά με τη συνεργασία των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών με την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας, κατά τη γνώμη Σας ποιες είναι η προτεραιότητες;

— Φυσικά, η προτεραιότητα σήμερα είναι η παροχή βοήθειας σε αναξιοπαθόντες αδελφούς στην Ανατολή. Ανάμεσα στις προτεραιότητες είναι η ευαισθητοποίηση του διεθνούς κοινού για την πραγματική κατάσταση στις *ζώνες τοπικών πολεμικών συγκρούσεων, όπου διαπράττεται η γενοκτονία των χριστιανών.*

Με τις ως άνω Εκκλησίες εν γένει το Πατριρχείο Μόσχας έχει ανέκαθεν καλές σχέσεις. Μια από τις σημαντικότερες πτυχές στη σύσφιξη των αδελφικών δεσμών χιλιετίας μεταξύ των λαών μας είναι η ανάπτυξη της συνεργασίας μας στον τομέα θεολογικής παιδείας και κατάρτισης, π.χ. η ανταλλαγή φοιτητών και καθηγητών.

Για την εν Αμερική Ορθόδοξη Εκκλησία η Ρωσική Εκκλησία, που μεταλαμπάδευσε το φως της Ορθοδοξίας στην Αμερικανική Ήπειρο, είναι η Εκκλησία Μητήρ, η οποία πάντα με ιδιαίτερη αγάπη και συμπόνοια βλέπει τις εσωτερικές δυσκολίες της θυγατέρας Εκκλησίας. Ελπίζω ότι με την υπέρβαση αυτών θα επανέλθουμε στο υψηλό επίπεδο της συνεργασίας μεταξύ μας.

— Τα τελευταία χρόνια γίνεται δραστήρια προετοιμασία για την Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Πώς βλέπετε σήμερα τις προοπτικές της συγκλήσεώς της; Είναι δυνατόν οι εκλογές των νέων Προκαθημένων να επηρεάσουν τρόπον τινά την προετοιμασία της Συνόδου;

— Αυτή τη στιγμή διεξάγονται όλο και πιο ζωντανές συζητήσεις για την ενδεχόμενη σύγκληση της Πανορθόδοξου Συνόδου. Καμιά φορά υποβάλλονται προτάσεις να συγκληθεί όσο το δυνατόν συντομότερα. Οι άλλοι πιστεύουν ότι είναι πρόωρη η σύγκλησή της. Όσον δε αφορά την Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας η θέση της διατυπώθηκε από την πρόσφατη Ιερά Σύνοδο της Ιεραρχίας. Και αυτή είναι ότι η Σύνοδος είναι δυνατόν να συγκληθεί μόνο μετά από ολόπλευρη προετοιμασία, η οποία προβλέπει την ευρεία συζήτηση από τις Ορθόδοξες Εκκλησίες τις υπό προετοιμασία αποφάσεις. Από την άποψη αυτή είναι δύσκολο να υπερεκτιμηθεί ο ρόλος των νέων και δυναμικών

Προκαθημένων, οι οποίοι ανέλαβαν τώρα οικιακοστροφί των Εκκλησιών. Αυτοί μπορούν να δώσουν νέα ώθηση στη συζήτηση αυτή.

— Ποιες είναι οι εκτιμήσεις Σας για την παποσύνη του Βενεδίκτου ΙΣΤ΄; Στα διεθνή ΜΜΕ υπήρχαν πολλές διαφορετικές ακόμα και αντικρουόμενες απόψεις επί του θέματος.

— Ό, τι και να έλεγαν τα ΜΜΕ, η παποσύνη του Βενεδίκτου ΙΣΤ΄ ήταν σημαντική από πολλές απόψεις. Πρώτον, είναι η προστασία των ηθικών χριστιανικών αξιών. Ο Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄ σ΄όλη τη διάρκεια της παποσύνης του τασσόταν δυναμικά κατά ενός άκρως επικύνδунου φαινομένου το οποίο χαρακτήρισε ως «δικτατωρία του σχετικισμού». Σήμερα σε όλο τον κόσμο και ιδιαίτερα στη Δυτική κοινωνία παρατηρείται η κατάρρευση των ηθικών αρχών. Στο θέμα της ηθικής ο ακραίος φιλελευθερισμός δε ξεχωρίζει μεταξύ του καλού και του κακού και ως νέα μαζική ιδεολογία επιβάλλει στο σύγχρονο κόσμο την έννοια της πολιτικής ορθότητας. Ο Πάπας Βενέδικτος ήταν πάντα ξεκάθαρος και διατύπωνε σαφώς τη θέση της Εκκλησίας, δεν προέβαινε σε κανένα συμβιβασμό με τις επικρατούσες στη δυτική κοινωνία τάσεις. Η θέση του επί του θέματος προσέγγιζε τη δική μας.

Επιπλέον πρέπει να τονισθεί η συμβολεί του απελθόντος Πάπα στην προστασία των χριστιανών από τις διακρίσεις και διώξεις. Δυστυχώς πρέπει να επισημάνουμε ότι τα φαινόμενα αυτά γίνονται ολοένα πιο απειλητικά τόσο στη Μέση Ανατολή, όσο και σε άλλες χώρες, συμπεριλαμβανομένης και της ίδιας της Ευρώπης, όπου οι χριστιανοί δεν είναι σπάνια που πέφτουν θύματα περιθωριοποίησης και διάκρισης. Ο Πάπας Βενέδικτος ΙΣΤ΄ υπερασπιζόταν με συνέπεια τους υπό δίωξη χριστιανούς στα διεθνή φόρα και από την άποψη αυτή ήταν καλός μας σύμμαχος.

Κατά την παποσύνη του Βενεδίκτου ΙΣΤ΄ σημαντική πρόοδο σημείωσαν οι σχέσεις μεταξύ της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και της Ορθοδόξου Εκκλησίας της Ρωσίας. Ως Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων ο Μητροπολίτης Κύριλλος (νυν Αγιωτάτος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσιών) είχε επανειλημμένες συναντήσεις με τον Καρδινάλιο Ράτσινγκερ και συμμετείχαν και οι δυο στις εργασίες της Μικτής Επιτροπής επί του Θεολογικού Διαλόγου μεταξύ της Ορθοδόξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Ο Μητροπολίτης Κύριλλος ήταν παρών στην παπική του ενθρόνιση αργότερα και μίλησε μαζί του. Λοιπόν, όταν σε διαδοχή του Αγιωτάτου Πατριάρχου Κυρίλλου ανέλαβα την Προεδρία του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας, η σκυτάλη περιήλθε σε μένα. Είχα ευκαιρία τρεις φορές να συναντηθώ και να μιλήσω με τον Πάπα Βενέδικτο ΙΣΤ΄. Πάντα μου έκανε εντύπωση ως πολύ σοφός και διακριτικός άνθρωπος, που έχει μεγάλο σεβασμό απέναντι στην Ορθόδοξη Εκκλησία, αλλά και ενδιαφέρεται για την ανάπτυξη καλών σχέσεων μεταξύ των Ορθοδόξων και Ρωμαιοκαθολικών.

— Σήμερα ποια είναι σημεία προσέγγισης της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας; Τι προοπτικές συνεργασίας υπάρχουν εδώ;

— Τα τελευταία όλο και περισσότερα γίνεται φανερό η ανάγκη της συνεργασίας Ορθόδοξων και Ρωμαιοκαθολικών στον τομέα προστασίας των παραδοσιακών χριστιανικών αξιών στη σύγχρονη εκκοσμικευμένη κοινωνία. Οι θέσεις της Ορθόδοξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας συγκλίνουν επί πολλών σύγχρονων προβλημάτων όπως η φιλελεύθερη εκκοσμίκευση, η κατάρρευση των οικογενειακών αξιών και η ηθική κατάπτωση. Τόσο οι Ορθόδοξοι όσο και οι Ρωμαιοκαθολικοί τάσσονται κατά των αμβλώσεων, της ευθανασίας, των βιοϊατρικών πειραμάτων, που είναι ασυμβίβαστα με την ηθική αρχή σεβασμού του ανθρώπινου προσώπου κλπ.

Όλο και περισσότερα επίκαιρο γίνεται το πρόβλημα της χριστιανοφοβίας, δηλαδή η παραβίαση των δικαιωμάτων των χριστιανών για θρησκευτικούς λόγους και ακόμα οι αποκάλυπτες διώξεις σε βάρος των όσων πιστεύουν στο Χριστό. Ιδιαίτερη ανησυχία προκαλεί η κατάσταση στις χώρες της Μέσης Ανατολής και της Βορείου Αφρικής με το κύμα πολεμικών συρράξεων εκεί. Οι προοπτικές της συνεργασίας Ορθόδοξων και Ρωμαιοκαθολικών για την προστασία των δικαιωμάτων των χριστιανών συζητήθηκαν κατά την επίσκεψη του Αγιωτάτου Πατριάρχου Κυρίλλου στη Συρία και το Λίβανο το φθινόπωρο 2011, κατά το ταξίδι μου στη Ρώμη για τη Σύνοδο των Ρωμαιοκαθολικών Επισκόπων τον Οκτώβριο 2012 και σχετικά πρόσφατα τον Φεβρουάριο 2013 στα πλαίσια της επισκέψεως στη Μόσχα του Μαρωνίτη Πατριάρχου Καρδινάλιου Μπεσάρα Ράι. Σε αυτό τον τομέα και οι δυο Εκκλησίες με κοινές προσπάθειες θα μπορούσαν να κάνουν πολλά για τη διατήρηση της χριστιανικής παρουσίας στη Μέση Ανατολή.

Δυστυχώς και στη σύγχρονη Ευρώπη παρατηρούμε τις έντονες αντιχριστιανικές θέσεις, όπου οι συγκεκριμένες πολιτικές δυνάμεις καταβάλλουν προσπάθειες εξώθησης της θρησκείας από το δημόσιο τομέα στον αποκλειστικά ιδιωτικό τομέα της ανθρώπινης ζωής. Κι εδώ δύναται να έχει μεγάλη σημασία μια συντονισμένη θέση της Ορθόδοξου Εκκλησίας και της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας.

Η συνεργασία των Ορθόδοξων και των Ρωμαιοκαθολικών μπορεί να αναπτύσσεται υπό διάφορες μορφές. Είναι κοινά πολιτιστικά προγράμματα, η δυναμική συνεργασία στο επίπεδο αντιπροσώπων στους διεθνείς οργανισμούς: στο ΟΗΕ, στο Συμβούλιο της Ευρώπης, στο ΟΑΣΕ, στην UNESCO, στις δομές της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Ελπίζω ότι ο νεοεκλεγείς Πάπας Ρώμης Φραγκίσκος θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στη συνεργασία με την Ορθόδοξη Εκκλησία.

— Τι έχετε να πείτε για το νέο Πάπα Ρώμης και τη στάση του απέναντι στην Ορθοδοξία;

— Ο Καρδινάλιος Χόρχε Μάριο Μπεργκόλιο, ο οποίος εξελέγη από το τελευταίο κονκλάβιο Πάπας

Ρώμης και έλαβε το όνομα Φραγκίσκος, είναι ένας γνωστός εντός Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας Ιεράρχης με μεγάλο κύρος. Γεννήθηκε από Ιταλούς μετανάστες γονείς στην Αργεντινή, εκεί μεγάλωσε σπούδασε και υπηρέτησε ιερέας και εν συνεχεία επί δεκαπενταετία διετέλεσε Αρχιεπίσκοπος Μπουένος Αίρες και Πριμάτος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας της Αργεντινής. Είναι ευρέως γνωστός στην Νότια Αμερική ως άνθρωπος με πολύ απλό τρόπο ζωής επιδιδόμενος κυρίως στη διακονία φτωχών και δυστυχισμένων. Δεν είναι τυχαία ότι επέλεξε το όνομά του προς τιμήν του Αγίου της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας Φραγκίσκου της Ασίζης, τον οποίον βλέπουν οι Ρωμαιοκαθολικοί ως πρότυπο της ευαγγελικής φτώχειας και διακονίας των φτωχών.

Ο Πάπας Φραγκίσκος είναι άνθρωπος ο οποίος πολλές φορές εξέφρασε την βαθιά του συμπάθεια στην Ορθόδοξη Εκκλησία, έδειξε επιθυμία μιας στενής επαφής μαζί της. Ειδικότερα δε επανειλημμένως επισκέφθηκε το Ρωσικό Ιερό Καθεδρικό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Μπουένος Αίρες, παρακολούθησε τις ακολουθίες, παρακάθησε σε γεύματα για να μιλήσει με τον εκεί Ορθόδοξο Ιεράρχη, τους κληρικούς και λαϊκούς. Όταν το 2007 η Υπερόριος Ρωσικής Εκκλησία αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα στην Αργεντινή λόγω προσχωρήσεως κάποιων ενοριών σε σχίσμα, ο Καρδινάλιος Μπεργκόλιο με την δική του πρωτοβουλία και άνευ αιτήματος εκ μέρους της Υπερορίου Ρωσικής Εκκλησίας υπέβαλε αίτημα στις αρχές της Αργεντινής, δηλώνοντας υποστήριξη προς την κανονική θέση της Υπερορίου Ρωσικής Εκκλησίας.

Το 2012 οργανώσαμε μια έκθεση ρωσικών εικόνων στο Μπουένος Αίρες με την υποστήριξη του Φιλανθρωπικού Ιδρύματος Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, η οποία είχε πάρα πολύ μεγάλη απήχηση. Ο μέλλων Πάπας επισκέφθηκε την έκθεση, επέδειξε ζωντανό ενδιαφέρον για την Ορθόδοξη αγιογραφία και ακόμα ζήτησε να του χαρίσουν μια Ορθόδοξη εικόνα.

Όλα αυτά που αφορούν στη συναναστροφή με τον Καρδινάλιο Μπεργκόλιο και νυν Πάπα Φραγκίσκο μας εμπνέουν ελπίδα στην περαιτέρω θετική εξέλιξη των σχέσεων μεταξύ των Εκκλησιών μας.

— Ποιες είναι οι εκτιμήσεις Σας για τις προοπτικές συνεργασίας με την Αγγλικανική Εκκλησία; Είναι προφανές ότι ψυχράνθηκε πολύ τα τελευταία χρόνια η στάση απέναντί της, παρόλο που ο προηγούμενος Αρχιεπίσκοπος Καντερβουρίας υπήρξε σπουδαίος θεολόγος.

— Η ιστορία των σχέσεων Ορθοδόξων και Αγγλικανών ανάγεται στον 16 αιώνα και σε όλη τη διάρκεια αυτής της περιόδου χαρακτηρίστηκαν από τη ζέση και την αλληλοκατανόηση. Τις δυο τελευταίες εκατονταετίες οι Εκκλησίες μας ανέπτυξαν δραστήρια συνεργασία στους τομείς θεολογίας, κοινωνικού έργου και θεολογικής παιδείας.

Δυστυχώς οι νέες φιλελεύθερες τάσεις εντός του Αγγλικανισμού δυσχέραναν την παλαιότερη

αλληλοκατανόηση. Ως Ορθόδοξοι χριστιανοί με πίκρα παρακολουθούμε την εμμονή των Αγγλικανών που τάσσονται υπέρ της χειροτονίας γυναικών επισκόπων, της αναγνώρισης των ομόφυλων ενώσεων και της χειροτονίας των δηλωμένων ομοφυλοφίλων. Αυτές οι επικίνδυνες τάσεις συμβάλλουν στην αυξανόμενη αποξένωση των Εκκλησιών της Αγγλικανικής Κοινωνίας από την παράδοση της αρχαίας αδιαίρετης Εκκλησίας. Έτσι κινδυνεύει ο διάλογος Ορθοδόξων και Αγγλικανών που έχει μακρά και λαμπρά ιστορία.

Πιστεύω ότι η φιλελευθεροποίηση της διδασκαλίας και της ηθικής μπορεί να ανακοπεί άλλωστε δεν είναι μια μη αναστρέψιμη διαδικασία. Ελπίζω ότι η Εκκλησία της Αγγλίας και οι Εκκλησίες της Αγγλικανικής Κοινωνίας θα προσέξουν τη φωνή των Ορθοδόξων και θα συνειδητοποιήσουν την ευθύνη τους στη συνέχιση του διαλόγου μας.

— Σε μια σειρά Ευρωπαϊκών χωρών σήμερα καταβάλλονται προσπάθειες νομιμοποίησης των ομοφυλοφιλικών γάμων. Οι χριστιανοί πολλών χωρών τάσσονται κατά αυτών των τροποποιήσεων στις εθνικές νομοθεσίες. Πώς τα βλέπει αυτά η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας η οποία επίσης έχει της ενορίες της σε αυτές τις χώρες;

— Η διαδικασία αποδόσεως νομικού καθεστώτος σε ενώσεις ομοφυλοφίλων επεκτείνεται σε όλα και περισσότερα Ευρωπαϊκά κράτη. Πρόσφατα οι κάτω Βουλές των Κοινοβουλίων Γαλλίας και Μεγάλης Βρετανίας ενέκριναν τα σχετικά νομοσχέδια. Δεν τους κράτησε τους βουλευτές, οι οποίοι με ενθουσιασμό υπερψήφισαν το νομοσχέδιο, ούτε η διαμαρτυρία κατ'αυτής της ανήθικης πρωτοβουλίας πολλών χιλιάδων πολιτών των χωρών τους, που προέβησαν σε διαδηλώσεις και συλλαλητήρια.

Με έντονη ανησυχία η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας παρακολουθεί τη βαθμηδόν νομική κατοχύρωση μιας διεφθαρμένης αντιλήψεως περί του γάμου και της οικογενείας. Γίνεται η αναθεώρηση και η αντικατάσταση από τις νέες έννοιες των στοιχειωδών αξιώσεων του προσωπικού και δημόσιου ήθους, το οποίο υπήρχε και διατηρείτο επί αιώνες. Εκείνο το οποίο το φιλελεύθερο κοινό θεωρεί ως σύγχρονες τάσεις στο οικογενειακό ήθος στην πραγματικότητα είναι η νομιμοποίηση της αμαρτίας και του ανήθικου τρόπου ζωής. Αυτή η κατάσταση θα είναι τελικά η αιτία επιδεινώσεως της δημογραφικής κρίσεως, η οποία ούτως ή άλλως έπληξε σοβαρά τον Παλαιό Κόσμο.

Στις χώρες, οι οποίες προέβησαν σε ριζοσπαστική αναθεώρηση του παραδοσιακού οικογενειακού ήθους, αυτή η διαδικασία ήδη συνεπάγεται την δεινότετη δημογραφική κρίση, η οποία κάθε χρόνο όλο και επιδεινώνεται. Η αναθεώρηση των θεμελιωδών κανόνων του οικογενειακού δικαίου, επί των οποίων επί αιώνες οικοδομείτο η ανθρώπινη κοινωνία και οι οποίοι όπως και παλαιότερα περιλαμβάνονται στους ηθικούς κώδικες των βασικών παγκόσμιων θρησκειών είναι η οδός προς τον

αυτοαφανισμό ολόκληρων λαών.

Η Εκκλησία μας έχει ποιμνίο σχεδόν σε όλες τις χώρες της Ευρώπης και ορισμένες εξ αυτών η παρουσία της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ρωσίας έχει ιστορία αιώνων. Γι' αυτό το Πατριαρχείο Μόσχας θεωρεί καθήκον του την υπεράσπιση των παραδοσιακών ηθικών αρχών στην Ευρωπαϊκή Ήπειρο. Όπως και παλαιότερα θα χρησιμοποιούμε κάθε πρόσφορο μέσο: ποιμαντικό λόγο, μορφωτικό έργο, δράση στα φόρα των Ευρωπαϊκών διεθνών οργανισμών προκειμένου να αντιμετωπίσουμε την επιβολή των ανήθικων αντιλήψεων περί της οικογένειας. Σε αυτή την αποστολή είμαστε πρόθυμοι να συνεργασθούμε με όλες τις θρησκευτικές και κοινωνικές δυνάμεις της Ευρώπης οι οποίες συμμερίζονται τις παραδοσιακές οικογενειακές αξίες.

— Είμαστε φτωχά ενημερωμένοι για την Αιθιοπική Εκκλησία αλλά και αυτή εξέλεξε νέο Προκαθήμενο. Ποιες είναι σήμερα οι σχέσεις μαζί της; Συνεχίζεται ο θεολογικός διάλογος ακόμα;

— Η παράδοση και ο πολιτισμός της Αιθιοπικής Εκκλησίας πράγματι δεν είναι και τόσο γνωστές στους πιστούς στη Ρωσία, αλλά είναι παλαιές οι σχέσεις μεταξύ των χωρών και των Εκκλησιών μας. Οι Αιθίοπες ενθουμούνται τον ομογενή τους Ιμπραγκίμ Πετρόβιτς Γκαννιμπάλ «τον άραβα του Μεγάλου Πέτρου», ο οποίος διακρίθηκε στην υπηρεσία των Ρώσων αυτοκρατόρων.

Οι σχέσεις μεταξύ της Ορθόδοξου Εκκλησίας της Ρωσίας και της Αιθιοπικής Εκκλησίας άρχισαν να αναπτύσσονται δυναμικά τη δεκαετία 1960 στα πλαίσια του Παγκόσμιου Συμβουλίου Εκκλησιών. Σημαντικό γεγονός στην ιστορία της συνεργασίας μας ήταν η έλευση των Αιθιόπων φοιτητών να σπουδάσουν θεολογία στη Θεολογική Ακαδημία Λένινγκραντ.

Η Αιθιοπική Εκκλησία ανήκει στην οικογένεια των αρχαίων Ανατολικών ή Προχαλκηδόνιων Εκκλησιών με τις οποίες διεξάγεται διάλογος στο Πανορθόδοξο επίπεδο.

Στα πλαίσια των διμερών σχέσεων οι αντιπροσωπείες του Πατριαρχείου Μόσχας επισκέφθηκαν την Αιθιοπία. Η Ρωσική Εκκλησία συνέδραμε με τον έρανο αγάπης για τη δημιουργία της Πατριαρχικής βιβλιοθήκης και την ανέγερση μουσείου στην Αντίς Αμπέπα. Ελπίζω ότι με την εκλογή του νέου Προκαθημένου της Αιθιοπικής Εκκλησίας Πατριάρχου Αμπούνα Μαθθία θα δωθεί νέα ώθηση στις σχέσεις μας.